

ΕΛΕΜΕΔ

Ελληνική Εταιρεία Μελέτης & Εκπαίδευσης
για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ
ΓΙΑ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΥΣ-ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΟΥΣ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
**“Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ:
ΜΙΑ ΟΜΑΔΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ”**

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025
Ξενοδοχείο Makedonia Palace
Θεσσαλονίκη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ | ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ

08:30-09:00

Εγγραφές

09:00-10:45

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Τι πρέπει να γνωρίζει η νοσηλεύτρια / ο νοσηλευτής για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

Προεδρείο: **Ι. Ζωγράφου, Α. Λιάκος**

Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της αγωγής υγείας στη ρύθμιση του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2 στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Π. Μάρας

Βελτιώνοντας την προσκόλληση σε διατροφικές παρεμβάσεις για τη ρύθμιση του σωματικού βάρους

Δ. Βασιλάκου

Αντιδιαβητική αγωγή από το στόμα

Στ. Γκιντίκας

Είδη ινσουλινών και σχήματα ινσουλινοθεραπείας

Α. Κέφας

Χρόνιες επιπλοκές Σακχαρώδη Διαβήτη

Π. Παπαοικονόμου

10:45-12:00

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Ενδιαφέροντα θέματα

Προεδρείο: **Κ. Κώτσα, Α. Γαλλή-Τσινοπούλου**

Σακχαρώδης Διαβήτης και κύηση

Γ. Μηντζιώρη

Εξατομίκευση στους στόχους γλυκαιμικής ρύθμισης - αυτοέλεγχος

Β. Ανδρεάδης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ | ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ

Συσκευές συνεχούς μέτρησης γλυκόζης

Ι. Τούρτας

Ο ρόλος του νοσηλευτή/ της νοσηλεύτριας στη διαχείριση
του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1

Ε. Αργιαντοπούλου

12:00-13:00

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Ενδοноσοκομειακή διαχείριση Σακχαρώδη Διαβήτη και
επείγουσες καταστάσεις

Προεδρείο: **Χρ.-Μ. Τρακατέλλη, Κ. Δολιανίτης**

Νοσηλευόμενος ασθενής με Σακχαρώδη Διαβήτη

Κ. Κίτσιος

Διαβητική κετοξέωση και υπερωσμωτική κατάσταση

Αλ. Σαχινίδης

Υπογλυκαιμία: αναγνώριση και αντιμετώπιση

Θ. Κουφάκης

13:00-13:45

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Σακχαρώδης Διαβήτης και χρόνια νεφρική νόσος

Προεδρείο: **Χρ. Σαμπάνης, Ζ. Κοντονίνας**

Διατροφικές συστάσεις στη διαβητική νεφροπάθεια

Ε. Φωτιάδου

Ο ρόλος του νοσηλευτή/ της νοσηλεύτριας στη μονάδα
τεχνητού νεφρού

Θ. Καυκιά

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ | ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ

13:45-15:00

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Ενδιαφέροντα θέματα διατροφής στον Σακχαρώδη Διαβήτη
Προεδρείο: **Χ. Δημοσθενόπουλος, Ε. Ευστρατίου**

Διατροφικές συστάσεις της ADA και του DNSG για τον
Σακχαρώδη Διαβήτη
Χ. Δημοσθενόπουλος

LowCarb στα παιδιά και στους εφήβους με Σακχαρώδη
Διαβήτη τύπου 1
Ε. Ευστρατίου

Δίαιτες φυτοφαγικές στη διαχείριση του Σακχαρώδη
Διαβήτη
Α. Βαμβάκης

Διατροφική διαχείριση διαβήτη κύησης
Κ. Παππά

15:00-16:00

Διάλειμμα

16.00-16.30

ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρείο: **Κ. Σιώμος**

Διαχείριση υπερήλικα Διαβητικού τύπου 2:
Συννοσηρότητες, ιδιαιτερότητες και συστάσεις
Δ. Αποστολίδης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ | ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ

16:30-17:20

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Εκπαίδευση στις αντλίες ινσουλίνης

Προεδρείο: **Ζ. Μούσλεχ, Π. Γιαννουλάκη**

Τι πρέπει να γνωρίζει ο νοσηλευτής / η νοσηλεύτρια για τις
αντλίες ινσουλίνης

Ειρ. Πιζιρτζίδου

Διατροφική εκπαίδευση σε άτομα με αντλίες ινσουλίνης

Ε. Κοτζακιουλάφη

Σχολιαστές: **Α. Τάσο, Α. Πατρινός**

17:20-18:30

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Διαβητικό πόδι - πρόληψη και διαχείριση

Προεδρείο: **Χρ. Μανές, Γ. Κοτρώνης**

Ο ρόλος του ποδοθεραπευτή / της ποδοθεραπεύτριας

Ν. Πάγκαλου

Ο ρόλος του νοσηλευτή / της νοσηλεύτριας

Λ. Δούκας

Ο ρόλος της διεπιστημονικής ομάδας

Ευγ. Γιάννου

Σχολιαστές: **Αθ. Νικολαΐδης, Ε. Μπουμπάρης,**

Ε. Ματοπούλου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ | ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ

18:30-19:45

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Γιατί αποτυγχάνουμε στην επίτευξη ρύθμισης των θεραπευτικών στόχων ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2; Ποιοι είναι οι «ένοχοι»; Η Νόσος, η Κλινική Αδράνεια, ο Γιατρός, ο Ασθενής, η Αγωγή ή όλα; Προεδρείο: **Κ. Καζάκος, Ι. Αβραμίδης**

Η Νόσος - β-κύτταρο που χάνεται...
Αικ.-Μ. Βασιλείου

Ο Γιατρός: Θεραπευτική αγωγή και θεραπευτική αδράνεια...
Γ. Κούρτογλου

Ο Νοσηλευτής και Διαιτολόγος - έλλειψη συμβουλευτικής τρόπου ζωής στον Σακχαρώδη Διαβήτη
Σ. Βεντούρη

Ο Ασθενής: Κακή συμμόρφωση και ο φόβος της υπογλυκαιμίας...
Ε. Μηνασίδου

19:45-20:00

ΔΙΑΛΕΞΗ ΛΗΞΗΣ

Προεδρείο: **Δ. Σκούτας**

ΛΙΣΤΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ / ΟΜΙΛΗΤΩΝ / ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ

Ι. Αβραμίδης / Παθολόγος – Διαβητολόγος, τ. Διευθυντής Παθολογικής Κλινικής και Διαβητολογικού Κέντρου, Γ.Ν. «Γ. Παπανικολάου», Θεσσαλονίκη

Β. Ανδρεάδης / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Θεσσαλονίκη

Δ. Αποστολίδης / Παθολόγος με εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, MSc, Βέροια

Ε. Αργιαντοπούλου / Νοσηλευτική-Μαιευτική, Β' Παιδιατρική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

Α. Βαμβάκης / Κλινικός / Αθλητικός Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, RDN, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ, Εντεταλμένος Διδάσκων Τμήμα Επιστημών Διατροφής ΕΛΜΕΠΑ, Εκπαιδευτής Ανθρωπομετρίας ISAK, Συνεργάτης Διαβητολογικού Κέντρου Β' ΠΠ Κλινικής ΑΠΘ, Επιστημονικός Συνεργάτης Παιδοενδοκρινολογικής Μονάδας Γ' Παιδιατρικής Κλινικής ΑΠΘ, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

Δ. Βασιλάκου / MD, MSc, Παθολόγος, Κλινική Διαιτολόγος, Β' Παθολογική Κλινική ΑΠΘ, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

Αικ.-Μ. Βασιλείου / Παθολόγος - Διαβητολόγος, MD, PhD (c), Τμήμα Νοσηλευτικής, ΔΙ.ΠΑ.Ε, Ιατρός ΤΥΠΕΤ Θεσσαλονίκης

Σ. Βεντούρη / Νοσηλεύτρια, MSc, ME.d, PhD, Π.Γ.Ν. Αλεξανδρούπολης

Α. Γαλλή - Τσινοπούλου / Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, Διευθύντρια Β' Παιδιατρικής Κλινικής ΑΠΘ, ΑΧΕΠΑ Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, Διευθύντρια ΠΜΣ "Εφηβική Ιατρική και Φροντίδα Υγείας Εφήβων" ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη, Γραμματέας της Ελληνικής Εταιρείας Παιδικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας

Ευγ. Γιάννου / Ποδολόγος, Αργυρούπολη, Κύπρος

Π. Γιαννουλάκη / Κλινική Διαιτολόγος - Διατροφολόγος (MSc, MMedSc, PhD), Διδάκτωρ ΑΠΘ, Προϊσταμένη Τμήματος Κλινικής Διατροφής, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

Στ. Γκιντίκας / Παθολόγος με εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη

Χ. Δημοσθενόπουλος / MMedSci, PhD, Κλινικός Διαιτολόγος - Βιολόγος-Προϊστάμενος Διαιτολογικού Γ.Ν. «Λαϊκό», Διδάκτορας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Αντιπρόεδρος ΕΜΠΑΚΑΝ, Scientific Secretary of Diabetes Nutrition Study Group του EASD

Κ. Δολιανίτης / Παθολόγος, Διαβητολόγος Διευθυντής ΕΣΥ Παθολογική Κλινική - Υπεύθυνος Διαβητολογικού Κέντρου, Γ.Ν. «Γ. Παπανικολάου», Θεσσαλονίκη

Λ. Δούκας / Νοσηλευτής MSc με εξειδίκευση στο Διαβητικό Πόδι, Διαβητολογικό Κέντρο, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

ΛΙΣΤΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ / ΟΜΙΛΗΤΩΝ / ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ

Ε. Ευστρατίου / Διαιτολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Β' Παιδιατρικής Κλινικής ΑΠΘ, Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ, Ιατρείο Παιδιών και Εφήβων με Διαβήτη

Ι. Ζωγράφου / MD, PhD, Παθολόγος Διαβητολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ, Διαβητολογικό Κέντρο, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

Κ. Καζάκος / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Καθηγητής Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, Υπεύθυνος Ιατρείου Σακχαρώδη Διαβήτη και Μεταβολισμού, Γ.Ν. «Άγιος Δημήτριος», Θεσσαλονίκη, Αντιπρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

Θ. Καυκιά / Νοσηλεύτρια, MSc, PhD, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙΠΑΕ)

Α. Κέφας / Παθολόγος, MD MSc PhD(c) Διαβητολογικό Κέντρο, Ιατρείο Παχυσαρκίας - Score certified, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική ΑΠΘ, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

Κ. Κίτσιος / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επιμελητής Α', Γ' Παθολογική Κλινική ΑΠΘ, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

Ζ. Κοντονίνας / Παθολόγος - Διαβητολόγος, MD, MSc, PhD, Clinical Reader Παθολογίας, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική ΑΠΘ -Aristotle University School of Medicine- Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

Ε. Κοτζακιουλάφη / Κλινική Διαιτολόγος - Διατροφολόγος M.Sc., Επιστημονική Συνεργάτης Διαβητολογικού Τμήματος, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη και του ΠΜΣ Ιατρικής ΑΠΘ «Νεότερες μέθοδοι και τεχνολογίες στην θεραπευτική αντιμετώπιση του Σακχαρώδους Διαβήτη»

Γ. Κοτρώνης / Παθολόγος με εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Επιμελητής Α', Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Άγιος Παύλος», Θεσσαλονίκη

Γ. Κούρτογλου / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ, Υπεύθυνος Παθολογικού & Διαβητολογικού Τμήματος, Κλινική «Άγιος Λουκάς», Θεσσαλονίκη

Θ. Κουφάκης / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επίκουρος Καθηγητής, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική ΑΠΘ, Γ.Ν. Ιπποκράτειο, Θεσσαλονίκη

Κ. Κώτσα / Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας - Διαβητολογίας, Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ, Υπεύθυνη Τμήματος Ενδοκρινολογίας, Διαβήτη & Μεταβολισμού - Διαβητολογικό Κέντρο, Α' Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Γεν. Γραμματέας Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

ΛΙΣΤΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ / ΟΜΙΛΗΤΩΝ / ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ

Α. Λιάκος / Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας ΑΠΘ, Β' Παθολογική Κλινική,
Γ.Ν. Ιπποκράτειο, Θεσσαλονίκη, Μέλος Δ.Σ. ΕΛΕΜΕΔ

Χρ. Μανές / Παθολόγος - Διαβητολόγος, τ. Διευθυντής Διαβητολογικού Κέντρου &
Παθολογικής Κλινικής, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου», Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας
Μελέτης Παθήσεων Διαβητικού Ποδιού (ΕΜΕΔΙΠ), Εκπρόσωπος της Ελλάδας στη Διεθνή
Ομάδα Εργασίας για το Διαβητικό Πόδι

Π. Μάρας / Παθολόγος-Διαβητολόγος, Πρώην Υπεύθυνος του Διαβητολογικού Ιατρείου,
Γ.Ν. Νάουσας

Ε. Ματοπούλου / Ποδολόγος - Ειδική Ορθονυχίστρια, Μετεκπαίδευση στο Διαβητικό
Πόδι, Π.Ν. Πίζας, Μετεκπαίδευση στο Νευροπαθητικό Πόδι, Νοσοκομείο Mathias -
Spital.Rheine Γερμανία, Καθηγήτρια Ποδολογίας Σ.Α.Ε.Κ.

Ε. Μηνασίδου / Καθηγήτρια Νοσηλευτικής, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Υγείας,
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Γνωστικό Αντικείμενο «Νοσηλευτική και Ποιότητα
Ζωής Χρονίως Πασχόντων», Θεσσαλονίκη

Γ. Μηντζιώρη / MD, MSc(Res), PhD, Ενδοκρινολόγος, Reader (διδάσκουσα), Medical
School, Aristotle University of Thessaloniki (AUSoM, αγγλόφωνη Ιατρική Σχολή ΑΠΘ),
Επιστημονικός Συνεργάτης, Μονάδα Ενδοκρινολογίας της Αναπαραγωγής, Α' Μ/Γ κλινική
ΑΠΘ, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

Ζ. Μούσλεχ / Ενδοκρινολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής ΑΠΘ, Επιστημονικός
Συνεργάτης Α' Πανεπιστημιακής Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ,
Θεσσαλονίκη. Υπεύθυνος Ενδοκρινολογικού Τμήματος και Διαβητολογικού Κέντρου
Euromedica Γενική Κλινική, Θεσσαλονίκη

Ε. Μπουμπάρης / Ποδίατρος - Ποδολόγος, Θεσσαλονίκη

ΑΘ. Νικολαΐδης / Νοσηλευτής - Τεχνολόγος Ιατρικών Εργαστηρίων, Εξειδικευμένος
στην Φροντίδα Διαβητικού Ποδιού, Διαβητολογικό Κέντρο, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου»,
Θεσσαλονίκη

Ν. Πάγκαλου / Ποδίατρος, BSc (hons) Podiatry, MBA, Ακαδημαϊκή υπεύθυνη του
τμήματος της Ποδιατρικής στο Μητροπολιτικό Κολlegeio Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με
το Queen Margaret University, Θεσσαλονίκη

Π. Παπαοικονόμου / Παθολόγος - Διαβητολόγος, Θεσσαλονίκη

Κ. Παππά / Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, M.Sc., Επιστημονική Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής του Α.Π.Θ., Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης,
Εξωτερική Συνεργάτης Διαβητολογικού Ιατρείου Γενική Κλινική Euromedica

ΛΙΣΤΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ / ΟΜΙΛΗΤΩΝ / ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ

Α. Πατρινός / Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης Γενικής Κλινικής, Θεσσαλονίκη

Ειρ. Πιζιρτζίδου / RN, MSc, PhD(c) Τμήμα Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, Training Specialist, Menarini Diagnostics, Εξειδικευμένη Νοσηλεύτρια Διαβήτη Cambridge University Hospitals

Χρ. Σαμπάνης / Παθολόγος με εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Διδάκτωρ ΑΠΘ, τ. Διευθυντής ΕΣΥ, Συνεργάτης Διαβητολογικού Κέντρου, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

Αλ. Σαχινίδης / Παθολόγος, MD, BSc, MSc, PhDc, Ιατρός ΕΛ.ΑΣ., Θεσσαλονίκη

Κ. Σιώμος / Παθολόγος - Εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ, Διευθυντής ΤΥΠΕΤ, Θεσσαλονίκη

Δ. Σκούτας / Παθολόγος-Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής ΔΠΘ, Υπεύθυνος Παθολογικού Τομέα ΚΑΑ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

Α. Τάσο / Νοσηλεύτης, Διαβητολογικό Κέντρο, Γενική Κλινική, Θεσσαλονίκη

Ι. Τούρτας / Παθολόγος, Μετεκπαιδευθείς στη Διαβητολογία, Εξωτερικός Συνεργάτης Διαβητολογικού Κέντρου Klinikum Schwabing Μονάχου

Χρ.-Μ. Τρακατέλλη / Επίκουρη Καθηγήτρια Παθολογίας ΑΠΘ, Γ' Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

Έ. Φωτιάδου / PhD, MSc, Κλινική Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, Τμήμα Κλινικής Διατροφής, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη